

A VÁNDORGYŰLÉS RÉSZTVEVŐI

Aipli István
Anda István dr.
André Béla
Andrési Pál
Aranyosi Imre
Aranyosi Imre
Asztalos Gábor
Ádám Péter
Ádámfi Tamás dr.
Ádámfi Tamásné dr.
Ancsán György

Bacsó József
Bacsó Lajos
Bagdi Károly
Bak Júlia
Bakk Imre
Bakó Csaba
Balay István
Balogh Ferenc
Balogh Ferencné
Balogh István
Balogh József
Balogh Péter
Balsay Endre
Balsay Miklós
Barátossy Gábor
Barnóczki Pál
Bartis Mihály
Barton Zsolt
Bartucz Ferenc dr.
Bartucz Ferenc ifj.
Bartucz Péter
Bauer Zsoltné
Bába László
Bálint László
Bán Gábor
Bánó László
Bánó Lászlóné
Bánszegi József
Bejczy Péter
Bellovitz Károly
Bende György
Bereczky Árpád
Berő Csaba
Béki Albert
Bényei Sándor
Béres Zoltán
Bicsák József
Bircher Gyula
Bíróné Marton Zsuzsa
Bíró István
Bíró János
Bobkó János
Bogár István
Bognár Ernő
Bokros Lajos
Bolla Sándor
Bonczó Kálmán
Bondor Antal dr.
Boross György
Borsos Gyuláné
Borzási Béla
Bozsay Béla
Bóna József
Bózsza Jenő
Börzsei László
Buff, Joachim
Bundity Gábor
Buris László

Ceglédi Lajos
Cseh László
Csendes József

Cser László
Cserép János
Csikós László
Csiky Zsolt
Csizmadia János
Csókáné Reményffy Rita
Csóré László
Csötönyi József dr.
Czene Pál
Czirok István

Dancsi József
Dankó Károly
Dauner Márton
Deák András
Debreczeni Ferenc
Debreczeni László
Derján Béla
Dencs János
Détári Béla
Dobó István
Dobroszláv Lajos dr.
Domján Gábor
Domján Károly
Dorcik, Andrej
Dovoveczki János
Dózsa Zsolt
Duska József

Ecsegi László
Eidenpencz József
Eisenreich Jenő
Erdei Lajos
Erdélyi András
Erhart János
Égető Gábor

Fadgyas Kálmán dr.
Farkas József
Fehér István
Fehér Tamás
Fekete Gábor
Fekete György
Fekete Gyula
Fekete János
Fekete Péter
Felházi József
Ferenc József
Feszatory Tamás
Firbás Nándor
Földi Lajos
Franciscy Pál
Frankó János
Freschl Gábor
Fridrik Edit
Futaki János
Fülöp Ferenc
Füst Milán

Galgóczi Ernő
Gábor, Frantisek
Gál Imréné
Gál Sándor
Gáspár Hantos Géza
Gáspár László
Gembiczki Ferenc
Gerely Ferenc
Gerner Gábor
Göbölös Antal
Göde József
Gömöri Sándor
Gönczi Tibor
Greguss László
Greiner József

Greskó József
Gulyás Imre
Gulyás István
Gyöngyösi Sándor
Győri Zoltán
Gyurák József
G. Szabó Pál

Hajdú Imre
Hajdú Lajos
Hajdú Gábor
Hajnal Imre
Halász Gábor
Halupa Lajos dr.
Hartyáni Zoltán
Havasi Lukács
Házi Ferenc
Heffner Ferenc
Hegyí István
Henter Pál
Herczeg Imre
Hernyák Lajos
Herpay Imre dr.
Hédli András
Holdampf Gyula
Horák Ferenc
Horváth Ferencné
Horváth Gyula dr.
Horváth Iván
Horváth László dr.
Horváth Zoltán
Hutter László

Iby, Hubert
Ignáth János
Imre Ferencné
Iványos László
Izsépi Attila

Jakab László
Jaskó György
Jámbor László dr.
Járasi Lőrinc dr.
Jeszenszky András
Jeszenszky Andrásné
Jeszenszky Ede
Jozwiak, Bernard
Jóna Albert ifj.
Jónyér Sándor
Junek Mihály
Jung László

Kababik József
Kadlicsek János
Kajler Gyula
Kaknics Lajos
Kalas Gézáne dr.
Kanyok Zsolt
Karácsony Gyula
Kedves Béla
Kelemen Csaba
Kelemen Zoltán
Keresztes József
Kertész József
Kertész Józsefné
Kertész László
Kertész Tibor
Ketterer Mihály
Kielg Béla
Király László dr.
Király Pál dr.
Kisházi Zoltán
Kismartoni Károly

Kis Attila
Kiss János
Kiss József
Kiss József
Kiss László
Kiss László
Kiss Pál
Kiss Tibor dr.
Kisteleki Péter
Koncz Antal
Kondor Endre
Kondorné Csiszár Ilona
Kontra Sándor
Koós István
Kopasz János
Kopcsó József
Korhut Attila
Kormos József
Korom Jenő
Kostyó Gyuláné
Kovács Barna
Kovács Ferenc dr.
Kovács Mátyás
Kovács Sándorné
Kovács Zoltán
Kovács Zsolt
Kozma Károly
Krauhulcsán János
Kramer Antal
Kristó László
Kronecker József
Krójer Antal

Lacza Tamás
Laczkó Bálint
Lascsik Zoltán
László Sándor
Lehoczki János
Lekner László
Lele Dezső
Lenár György
Lengyel Zoltánné
Liebhardt István
Lóczy Pál
Lucsi József
Lugosi Jenő
Lukács Ferencné
Lukács György
Lukács Sándor
Lutherné

Madak Lajos
Major László
Major Zsolt
Malinák János
Manga László dr.
Marjai Zoltánné dr.
Marosi György
Marozsán Zoltán
Marschall Tamás
Matisz Ferenc
Matyasovszki András
Mayer György
Márton Bálint
Mátrabérci Sándor
Menoni Imre
Merkel Gábor
Mester László
Mező Imre
Mészáros Gyula
Mikulási Béla
Miszlang Lajos
Mitró János
Mizik András

Tudományos rendezvények Sopronban és az Akadémián

Az erdészeti politikát, az erdőgazdálkodás jelenlegi szemléletét bíráló állásfoglalások sűrűsödésével különös jelentősége van annak, hogy alkalmat teremtsünk a gondolatcserére és közös álláspont kialakítására, bevonva a szakmánk iránt érdeklődő ökológusokat, természetvédőket is.

Az EFE őszi tudományos rendezvényei keretében **október 12-én** vitaülést szervezünk, amelynek témája a most kialakuló erdőrezervátum-koncepció tartalmi tisztázása lesz. Megnyitó előadásra *Hannes Mayer* professzort kértük fel (BOKU, Wien), aki az osztrák természeti rezervátumok nemzetközileg elismert szakértője.

A magyar erdők és erdőgazdálkodásunk helyzetéről, jövőjéről egész napos tudományos ülést szervez az MTA Erdészeti Bizottsága Budapesten, az MTA kongresszusi termében, a Várban, **november 11-én**. Az ülés előadói a hazai erdészeti tudomány legelismertebb képviselői lesznek. Erre a rokon tudományterületek tudósai, szakemberei is meghívást kapnak. A rendezvény súlyát nagyban emelni fogja, hogy megnyitását az MTA elnöke, Kosáry Domokos akadémikus vállalta el: ezt az erdészet irányában tett igen jelentős gesztusként értékelhetjük.

Dr. Mátyás Csaba

Mizser István
Mogyoróczy János
Molnár Attila
Molnár József
Molnár Lászlóné
Molnár Péter
Monostori Miklós
Mosonyi Géza
Mura István
Musszer György

Nagy Attila
Nagy Ervin
Nagy József
Nagy Károly
Nagy Lajos
Nagy Vince
Navratyll Józsefné
Nádas József
Nemcsák László
Nemcsák Lászlóné
Németh Béla
Németh Éva
Németh Imre
Németh István
Németh László
Nikházy György
Niszler József
Novák Imre id.
Novák Imre ifj.
Novák Tibor
Nyúl János

Oláh Tibor
Orliczki Judit
Ormos Balázs
Orosz László
Osváth Györgyné

Pap Zoltán
Papp Béla
Papp Gyula
Pataki Károly
Patócskai József
Pál Andor
Pálhalmi János
Pálmai István
Pápai Gábor
Pásztor János
Pásztor Tibor
Páter József
Pávási József
Pávási Józsefné
Petrényi Pál
Petróczi László
Pintér Vilmos

Pogány István
Polner Frigyesné
Porkoláb Gábor
Pozsgai Gábor
Prág Ferenc
Puskás Lajos
Puskás Mihály
Putnoki Nagy István

Rabi Éva
Racsó Ottó
Racsó Tibor
Rakk Tamás
Rácz Benjamin
Rácz Miklós
Rácz Péter
Rádóczy Miklós
Rencsi Gábor
Rencsiné Ágh Márta
Ritesz Sándor
Rothweil Miklós
Rott Nándor dr.
Rott Nándorné
Rónai Ferenc dr.
Róth Matthaëa
Röth Ferenc
Rusz Béla

Sárkány Istvánné
Schilli István
Schmidt György
Schmidt Györgyné
Schmotzer András
Schmotzer Andrásné
Schrödl László
Schumacher István
Ser Károlyné
Simkó Józsefné
Simon József
Simon László
Sipos Imre
Sirok József
Solymos Rezső dr.
Somlai Dénes ifj.
Sódar Pál
Spingár Ferenc dr.
Steffler Miklós
Steiner József
Steiner László
Stix Józsefné

Szabados János
Szabados Sándor
Szabolcsi Mihály
Szabó Ferenc
Szabó Imre

Szabó Jánosné
Szabó József
Szabó Sándor
Szabó Vilmos
Szabó Zoltán
Szaniszló Gábor
Szaszko Istvánné
Szántó József
Szász György
Szász Tibor dr.
Szegő Lajos
Szekeres Péter
Szemerédy Miklós
Szemerédy Miklós ifj.
Szemerédy Miklósné
Szeverényi Ferenc
Székely Árpád
Székely Miklós
Szigeti Ferenc
Szikra Dezső dr.
Szilas Csaba
Szivar Ferenc
Szívós József
Szobota Csaba
Szönyi László dr.
Szór Levente
Sztekovszky Katalin
Szűcs Ádám
Szűcs Imre
S. Nagy László dr.

Takács Gellért
Takács László
Takács Péter
Tarján Lászlóné dr.
Tasi Lászlóné
Tátrai Tibor
Tihanyi Gyula
Tímár Miklós
Tímár József
Tokodi László
Tomács László
Tomencsák Miklós
Tomor Antal
Tomori Gyuláné
Tóth Sándor dr.
Tóth Ferenc
Tóth Imre
Tóth István
Tóth Józsefné
Tóth Lajos
Tóth László
Tóth László
Tóth Zoltán
Tőkés József

Török Ferenc
Török József
Turi László
Tusay Dénes

Uitz Ferenc

Vadász László
Vadon Gusztáv
Valent Gábor
Valentin Károly
Valovics József
Varga Béla
Varga Béla
Varga Endre
Varga József
Varga László
Varga László
Varga Péter
Varga Sándor
Varga Tibor
Vasas Ernő
Vass László
Vass Sándor
Vass Sándorné
Váradai Rudolf
Váradai Rudolfné
Váradai János
Várfalvi József
Várvölgyi Pál
Veperdi Gábor
Veres Imréné
Veres Tibor
Veréb Béla
Végyvári Gyula
Végyvári Jenő
Vértesi István
Vidinszky István
Virágh János
Viszi Géza
Viszányik László
Vitányi Bertalanné
Vitányi Lászlóné
Vitman László
Vízahányó László
Vízkereszt András
Waldbott Pál, báró
Winkler András dr.
Wisnovszky Károly

Zachar Miklós
Zielke, Manfred
Zöldi Zsuzsanna
Zsibók András
Zsigmond János

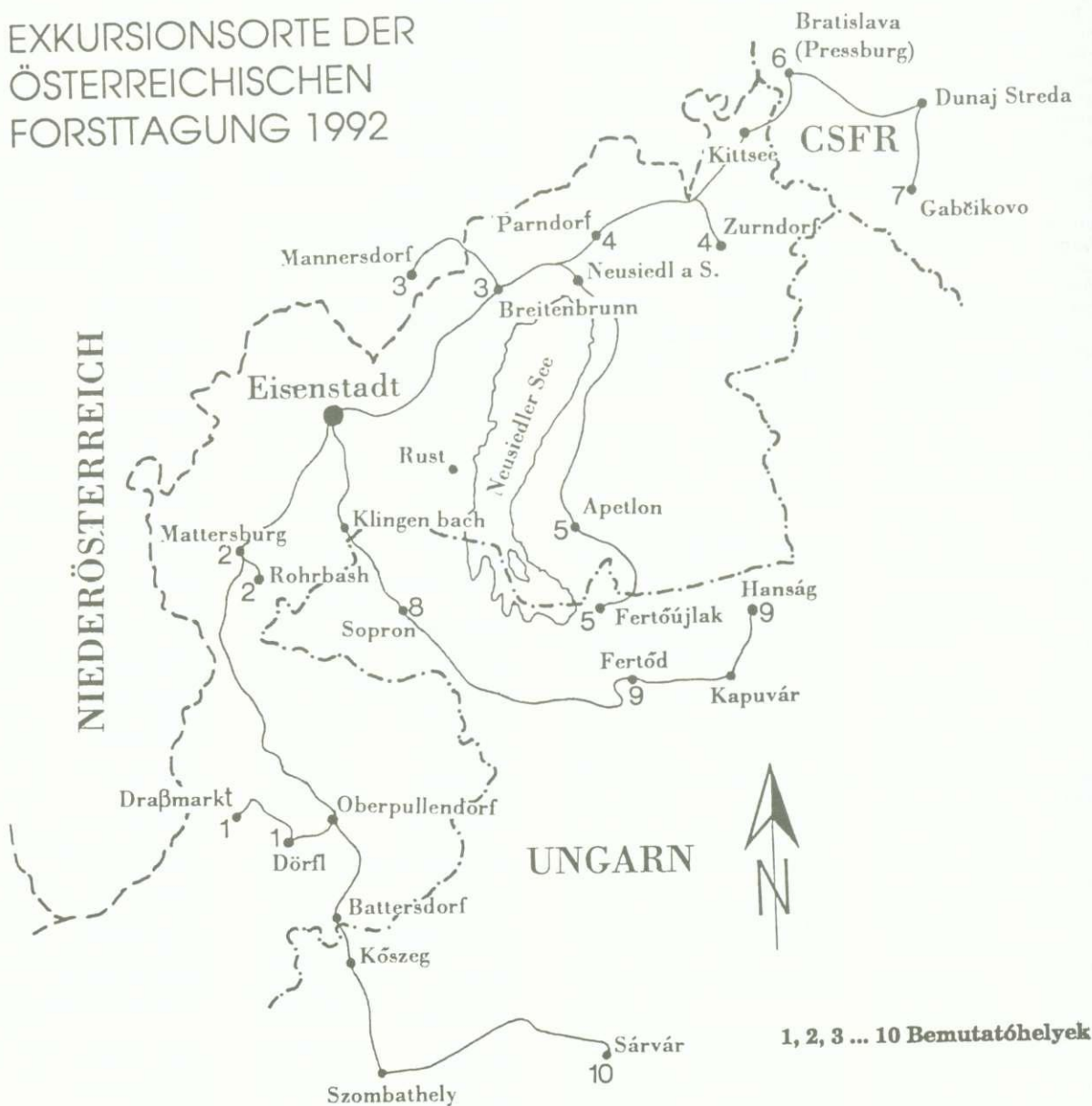
VÁNDORGYŰLÉS KISMARTONBAN

Az osztrák Szövetségi Erdészeti Egyesület ezévi vándorgyűlését a burgenlandi Kismartonban tartotta. A meghívottakon kívül népes magyar delegáció érkezett a rendezvényre, melynek érdekessége többek között az volt, hogy a szakmai bemutatók három országot érintettek.

A magyar résztvevők névsora:

Schmotzer András, OEE elnöke, Kertész József, OEE alelnöke, Pápai Gábor, OEE SzB elnöke, dr. Marjai Zoltánné ügyv. titk., dr. Anda István, OEE EB elnöke, Rostás István – Kecskemét, Tobak Csaba – Kecskemét, Wolford Erzsébet – Kecskemét, Pankotai Eszter – Kecskemét, Várkonyi Vilmos – Kecskemét, Fodor Mihály – Kecskemét, Almási János – Kecskemét, Szederkényi Zoltán – Kecskemét, Kiss János – Kecskemét, Kökény István – Barcs, Györke Gábor – Kaposvár, Weibl Elemér – Ugod, Horváth Iván – Gyenesdiás, Feketéné Pechtol Éva – Győr, Németh Ferenc – Győr, Balsay Sándor – Jánossomorja, Szommer József – Visegrád, Csonka Tibor – Visegrád, Szakács Csaba – Zalaegerszeg, Csala Flórián – Szolnok, Hajnal Imre – Szolnok, Sárándi László – Szolnok, Fekete József – Szolnok, Jusztin István – Szolnok, Vasas Ernő – Répáshuta, Posta János – Répáshuta, Bak Julianna – Varbó, Ott János – Szilvásvárad, Puskás Lajos – Gyula, Sere Ferenc – Kistelek, Deák István – Tamási, Novák Tibor – Nyíregyháza, Budaházi Zoltán – Tiszadob, Fekete Miklós – Pécs, Szőnyi János – Pécs, Balsay Antal – Székesfehérvár, Füredi Tibor – Székesfehérvár, Tóth Károly – Székesfehérvár, Bódi Ferencné – Somogyuszob-Kaszópuszta, Sashalmi Miklósné – Somogyuszob-Kaszópuszta, Frantz Árpád – Somogyuszob-Kaszópuszta, Dudás Pál – Baja, Kothenecz János – Baja, Turóczy Ferenc – Baja, Varga Ferenc – Baja, Ujsághy Gyula – Visegrád, Tihanyi Gyula – Nagykanizsa, Krämer Antal – Pécs.

EXKURSIONSORTE DER
ÖSTERREICHISCHEN
FORSTTAGUNG 1992

Rövid beszélgetés Bertram Blin úrral, az Osztrák Szövetségi Erdészeti Egyesület elnökével

Kérem, néhány szóval mutakozzon be az Erdészeti Lapok olvasóinak!

Erdőtulajdonos vagyok Stájerországban. 1975-ben a Stájer Erdészeti Egyesületből választottak meg az Osztrák Országos Egyesület alelnökének, majd három évvel ezelőtt elnöknek. A saját üzememet vezetem, és azon kívül még egy magán erdőterület szakmai irányítását végzem. Nagy örömmre szolgál, hogy mint az egyesület elnöke, egyre több kollégát ismerhetek meg itthon és külföldön. De még nagyobb öröm, hogy kézzel fogható eredmények születtek elnökségem alatt Ausztria erdőgazdálkodásában.

Milyen kapcsolatban van az államigazgatás és az Egyesület?

Kitűnő. Mint a megnyitó beszédemben mondtam, az egyesület mindig törekedett a szakmai platformra. Egyesületünk a törvényesség keretein belül a minisztériumban valamennyi problémáját el tudja intézni, elsősorban ami a szakmai kérdéseket illeti. Valamennyi erdőgazdasági igazgató választmányi tag, éppúgy, mint a minisztérium legfelső erdészeti embere is. Elmondhatom, hogy igazán összeforrott csapatmunkát végez valamennyi erdész szakember, légyen az a termelésben, az irányításban, oktatásban, bármely szinten, egyszóval mindenki, akinek köze van az osztrák erdőkhöz.

Mennyiben befolyásolja a környezetvédelmi mozgalmak tevékenysége az egyesület munkáját?

A természetvédők tudatosan keresik az egyesületet, illetve valamennyi egyesületet, amely érintett a környe-

zet vagy a természetvédelem területén, és természetesen mi tárgyaló partnernek tekintjük őket. Közel 10 éve kiadtunk egy állásfoglalást az osztrák erdőkről, mely valamennyi érdekelttel egyetértésben született meg és erről tájékoztattuk a nagy nyilvánosságot is. Megalakult az ország természet- és környezetvédelméért egy szervezet, amelyben valamennyi egyesület tagként van jelen, így pl. a turista egyesület vagy az Autóklub is. Nagyon hatásosan és aktívan tudunk így dolgozni. Egy-egy összefüggésben addig tárgyaljuk a felvetődött problémát, míg az igazi okot meg nem találjuk, és ezután dolgozzuk ki a terápiát.

Melyek ma Ausztria erdőgazdálkodásának legégetőbb gondjai?

Az erdőpusztulás. Az üvegházhatástól való félelem még jobban ráirányította a figyelmet erre a kérdésre. De hasonlóan nagy gond a vizek és a talaj elszennyeződése. Az érintetlen természet utáni vágy egyre több emberben igényként jelentkezik. Ez azért jó, mert így talán erősödik segítő barátaink tábora. Bár azt tudjuk, hogy az érintetlen természet vágyát Közép-Európában egyre kevésbé lehet kielégíteni. Sajnos, nálunk is az emberek többsége eléggé statikusan nézi az erdészek munkáját. Türelmetlenek, hiszen úgy gondolják, hogyha ma megtaláltam a problémát, holnap megoldom, és holnapután már nincs gond. Ausztriában 250 ezer erdőtulajdonos van, így érthető, hogy az egyes szakmai elképzeléseket bevezetni, érvényesíteni nagyon nehéz.

Pápai Gábor

DR. ANDA ISTVÁN felkért előadóként tartott nagyszerű előadást:

Rendszerváltás a magyar erdészetben

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében, amely tavaly, itt a közeli Sopronban ünnepelte alapításának 125. évfordulóját, sok szeretettel köszöntöm valamennyiüket.

Nagy öröm, hogy a közelség miatt 50 tagtársammal együtt vehetek részt ezen a közgyűlésen, hisz az elmúlt években tapasztalhattam, milyen sok ismeret és kedves baráti kapcsolat gyűjtésére alkalmas egy-egy ilyen közgyűlés.

Ma a magyar erdészet nehéz helyzetben van, noha jövője sokkal reményteljesebb, mint a hajdani tanulmányutak után.

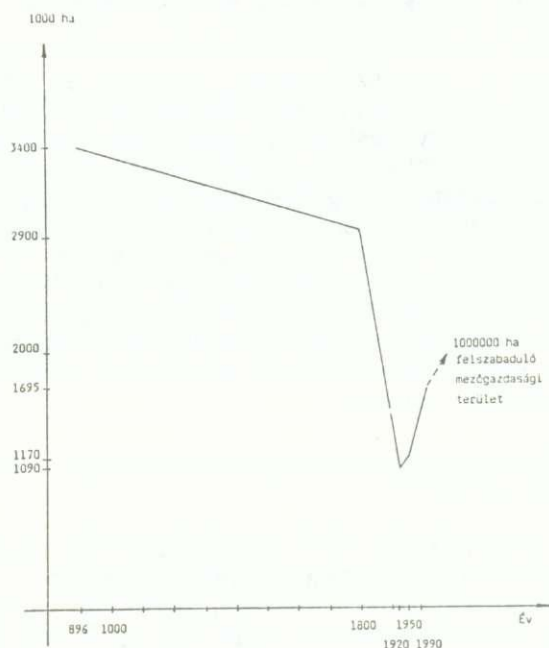
A politikai rendszerváltás és az azt körülölelő gazdasági rendszerváltás sokasodó gondok közepette ért el bennünket, és a gondokat a természetszerűleg bekövetkező gazdasági visszaesés, a nyugat-európai szél-döntéseknek a faárrakra máig kiható hatása, a keleti piacok összeomlása csak tovább fokozta.

Ahhoz, hogy a gondokra a megfelelő választ megadhassuk, a mostani helyzet ismeretén kívül át kell tekintenünk azt a történelmi utat, amelyet a magyar erdőgazdálkodás bejárt.

Tekintsük hát át közösen ezt az utat. Lássuk azt a grafikont, amely a mai Magyarország erdőszültségi viszonyait mutatja az elmúlt 1100 évben (1. sz. ábra).

1. sz. ábra.

A mai Magyarország erdőterületeinek alakulása

Természetesen az induló adat bizonytalan, de az 1800-as már jó közelítéssel meghatározott (a II. József által készített erdőtérképekből adódik).

1920-ig csökken az erdők területe, 1950-ig kis mértékben, majd napjainkig dinamikusan nő, noha ezen belül az utolsó 10 év növekedése már kisebb, mint az 1950-1980 közötti időszaké.

Néhány gondolat az 1920 előtti időkről.

A grafikon ugyan a mai Magyarország területének erdőállomány változását mutatja, de 1920 előtt – a tudatos erdőgazdálkodás és a magyar erdészeti közgondolkodás kialakulásának idején – sokkal nagyobb erdőkben folyt a gazdálkodás. A kiegyezés idején az akkori ország erdőterülete 9 131 000 ha, és ebből 22% az állami erdők részaránya.

Ez időtájt a szakmai vélemény meghatározói az állami szolgálatban álló erdőmérnökök. A nagy erdőpusztítások miatt erősödik a meggyőződés, hogy a természetet, az erdőt meg kell védeni a jövő generáció számára, és ennek legjobb módja az államerdészeti és nagyüzemi kezelés. Természetes hát, hogy amikor az I. világháború végén megkezdődik a földreform, akkor az OEE – amelynek az állami erdészeti erdőmérnökök, a magánbirtokok erdőmérnökei, az erdőbirtokosok és fakereskedők, faüzem tulajdonosok is tagjai – a földreform ellen foglal állást.

Véleménye az alábbi:

- az erdők földarabolása erdőpusztuláshoz vezet,
- felosztott erdőkben nehéz a hatékony beruházás,
- a jól vezetett magánbirtok, különösen ha ipartelepekkel is kapcsolatos, az ország jövője szempontjából megtartandó,
- a közös művelésű társas üzemek létrehozása sem kívánatos.

A világháborút lezáró trianoni békeszerződések óriási sokkot okoznak az országnak, ezen belül pedig különösen az erdőgazdálkodásban dolgozóknak. Az ország területének 23,7%-a, erdőterületének 15%-a marad meg, míg lakosságának 41,6%-a.

A tölgyerdők 34%-a, a bükkösök 14%-a, a fenyvesek 3%-a, az állami erdők 4%-a, a korábbi termelési lehetőség 20%-a marad az új határok között.

Az állami erdőterületekről az erdőmérnöki kar jelentős része betelepül a megmaradt országba, ahol is munkaalkalom nem nagyon adódik. Miután a hajdani állami erdők állományainak minősége, a magas színvonalú szakmai kezelés, a szervezethez, a feltártság adta az erdőmérnöki kar szakmai és társadalmi megbecsülésének alapját – ez az új helyzetben rohamosan csökken.

Eddig soha nem ismert mértékű kenyérharc kezdődik.

Óriási a fahiány az országban – az újonnan alakult szomszéd államok a politikai ellentétek, a fizetési bizonytalanságok miatt nem nagyon szállítanak.

Ez a fahiány hatalmas nyomást gyakorol az amúgy is szegényes erdőkre. Rendkívüli használatokra kerül sor.

Az OEE ez időben megfogalmazott céljai:

- mindenáron megmenteni a meglévő erdőket,
- jól gazdálkodni a megmaradt kevés fával,
- minél több új erdőt telepíteni a fátlanná vált országban.

EI is kezdődik az erdőültetési és fásítási program végrehajtása. Azonban az ország csekély gazdasági ereje és a hamarosan kezdődő gazdasági világválság kihatásai megakadályozzák a szép tervek megvalósítását.

A világválság időszakában további rendkívüli használatokra kerül sor, amelyeket a nehéz körülmények miatt nem követ szakszerű erdőfelújítás. Az ambíciózus célkitűzések és szívós munka eredményeként azért sikerül

VADÁSZLAP

A
MAGYAR VADÁSZLAP
előfizetési díja 1993-ban is
csak 360,- Ft!

Előfizethető rózsaszínű
postautalványon és az
AGROBANK
219-98588/651-01184-es
számlaszámon.

elérni, hogy a kedvezőtlen hatások ellenére az erdőterület némileg nő, az erdőgazdálkodás tekintélye lassan helyreáll.

Megszületik egy korszerű erdőtörvény és Magyarország rendezi meg a II. Erdészeti Világkongresszust.

A második világháború alatt átmenetileg megnő az ország területe és erdőterülete. Jelentős állami erdőbirtokok alakulnak ki, amelyek lehetővé teszik, hogy minden erdőmérnöknek legyen állása. A fiatal erdőmérnök generáció izgalmas új feladatokat kap ezeken a területeken.

A háború miatt újból rendkívüli használatok következnek egészen 1947-ig.

A II. világháború befejezése után ismét a régi 1921-es területre zsugorodott az ország, ismét visszaözönlöttek az átmenetileg munkaalkalmat kapott erdőmérnökök.

Most azonban elhelyezkedési lehetőségük hamarabb megoldódott. Az erdők államosításával az ország erdőterületének 89,5%-a kerül állami tulajdonba.

Az államosítással az erdőmérnöki kar jelentős részének álma valósult meg. Ebben a lépésben látták szakmai törekvéseik megvalósíthatóságát, de egyéni helyzetük jobbrafordulásának reményét is.

Az állami tulajdonba került erdők súlyos erdőművelési gondokkal terheltek, az elmúlt 30 év három nagy teherétéle, az I. világháború, a gazdasági világválság, a második világháború következtében.

Feladat tehát bőven volt.

Gyorsan kialakul az új államerdészeti szervezet, központ, igazgatóságok, erdőgondnokságok. 1948-tól azonban a szakemberek jelentős része elmozdításra kerül és politikailag megbízható, de az erdőhöz nem értő emberek kezébe kerül az irányítás.

Folyamatossá válnak az átszervezések, a szakembereknek olykor félévenként más szervezeti formában kell dolgozniuk. Lassan mindent elborít a bürokrácia. Az 50-es évek elején 10 naponkénti jelentéseket kell adni szinte mindenről. Máiig is fel-felrémlik előttem édesapám, amint az egész napos erdész munka után éjfélkor még reményvesztetten írogatja a fogyni nem akaró bizonylatok rubrikáit.

Szakmai programok söpörnek végig az országon, járványszerűen, a hozzá nem értésből, a politikai fenyegetettségéből adódóan óriási szakmai hibákkal.

Ilyen volt pl. a fenyvesítés. A fenyőhiány megoldására a termőhelytől függetlenül történtek a fenyővel végzett erdőfelújítások, erdőtelepítések.

Még bükkös termőhelyekre is került. Magam is láttam ilyen elhibázott felújításokat, mikor erdőművelőként dolgoztam.

Ha visszaemlékeznek a bemutatott grafikonra, 1950-től jelentősen nő az ország erdőterülete. Tehát nagyon jelentős érdemi-szakmai eredmények is születnek. Ehhez nagyon kedvező volt a politikai helyzet.

A politikai vezetésnek ugyanis az volt a törekvése, hogy bérmunkássá tegye a falusi lakosságot. Így lehet közben tartani. Ehhez a célhoz 2 dolog kellett: tönkretenni, a minimális megélhetés lehetőségét sem biztosítva a mezőgazdasági termelést – egyúttal elérhető állami munkaalkalmat teremteni. A tönkretétel útja a beszolgáltatási rendszer bevezetése, az agráröllő szé-

lesre nyitása volt, az állami munkaalkalom pedig sok területen az állami erdőgazdaság.

Így aztán nem sajnálták a pénzt az erdőgazdálkodástól. Az erdőművelésre fordított összeg ezidőtájt csaknem elérte az egész magyar könnyűiparban beruházott összeg nagyságát. Sok pazarlással, szakmai hibával is terhelt, de ugrásszerűen nőtt az ország erdőterülete.

Az erdőszültség nagyarányú növelését nagyban segíti az is, hogy a beerdősítendő területek folyamatosan rendelkezésre állnak. A föld magántulajdona gyakorlatilag megszűnt, így tulajdonosi oldalról az erdőszítésnek nincs akadálya. A rendelkezésre álló állami pénzeszközök – az új erdők telepítése egészen napjainkig 100%-os állami támogatással történik – határozzák meg évről-évre, mennyi új erdő keletkezik.

Míg a két világháború között évente 3400 ha volt a növekedés, addig 1950 és 1964 között évi 20 000 ha.

Az új erdők zöme az Alföldön létesült. De a kopárok fásítása, a szélvédő erdősávok létesítése terén másutt is nagyon jelentős eredmények születtek.

A szigorú tervgazdálkodás azonban egyúttal szétveri a korábbi erdészeti irányítási rendszert – megszűnnek az erdőfelügyelőiségek. Felszámolódnak az erdőbirtokossági társulások, a községi erdők.

Az 1956-os forradalom után ugyan átmenetileg a közbirtokosságok újból működni kezdenek, de csak a termelőszövetkezetek megalakításáig. Ezek zömmel 1958-61 között jönnek létre és az eddigi, államilag kezelt erdők egy részén is gazdálkodhatnak. Az állami erdők részaránya a maximális 91,6%-ról lassan 70%-ra csökken, ezzel bizonyos mérvű többszektörúság alakul újból ki. A termelőszövetkezeti erdők arányainak növekedése abból is ered, hogy az új erdők zöme az ő területükön létesül. 1961-ben új erdőtörvény születik.

Az erdészeti egyesület céljai, lehetőségei alapvetően változnak meg:

- A szakmai alapelvek érvényesítéséért az állammal szemben nem nagyon lehet fellépni (majd csak a 80-as évek második felében, mikor a rendszer egyre jobban gyengül).

- A szakszemélyzet szociális viszonyait az államosított szakszervezetek intézték, tehát e téren sem volt mozgástere.

- A szakirodalom támogatása, művelése is az állam kezébe került.

- A tagság jelentősen kibővült, a középfokú alkalmazottak is tagok lettek, sőt volt idő, amikor az erdei munkások egyesületbe való bevonására is voltak kezdeményezések.

A mozgástér a szakmai ismeretek cseréjében, baráti, kollegiális kapcsolatok ápolásában maradt csak meg.

A 70%-nyi állami erdőterületen 1970-ben történik még egy jelentős változtatás, amikor a fafeldolgozó üzemek és erdőgazdaságok összevonásával nagy vertikális üzemeket hoztak létre.

Az üzemek a csemetetermelést, az erdőfelújítást, a fakitermelést, közelítést, faanyagszállítást, fafeldolgozást, a közelítő és szállítógépek javítását, az erdei útépítést, de még a szolgálati lakások és egyéb magasépítmények építését is saját rezsiben végezték. Vállalati rendszerben kellett gazdálkodniuk, alapvetően állami

támogatás nélkül. Úgy működtek és működnek még ma is, mint önálló vállalkozások. Szinte mintha más-más tulajdonosuk lenne. A valóságban a tulajdonos érdekeinek megjelenése hiányzott, illetve nem az állam valós érdekeinek megfelelően jelent meg az intézkedésekben. A vállalatok vezetőit jövedelmükön keresztül az éves eredmények növelésében tették érdekeltté.

1985–91 között vállalati tanács, a kollektíva által választott testület gyakorolta a tulajdonosi jogok jelentős részét.

Ahogy a gazdasági helyzet romlott, egyre inkább előtérbe került bennük a rövid távú eredményre való törekvés, a valós tulajdonosi érdekekkel szemben. E vállalatok jobb érdekérvényesítési lehetőségeik kapcsán jobb jövedelmet tudtak biztosítani az itt dolgozóknak, mint amit a szakma más területén tevékenykedők elérhettek. Támogatást csak bizonyos beruházásokra, új erdők létrehozására kaptak.

Ellenőrzésükre 1968-ban újból létrehozták az erdőfelügyelőségeket, amelyek az állami vállalatok mellett a termelőszövetkezeti és ha itt-ott volt, az egyéb tulajdonú erdőket is felügyelték. Ezek ellenőrzési ereje a politikai függőség miatt nem volt azonban hatékony.

Mi történt az újabb átszervezések közben az erdőkben?

Az üzemtervezés és erdőleltározás felgyorsult. A 70-es évek elejére minden erdő üzemtervezve lett. A 60-as évek közepétől megindult a fakitermelések gyorsütemű növekedése. Ezt lehetővé tette az 1950-től bevezetett jelentős korlátozás, a nagyarányú erdőtelepítés és az erdőleltározásokból leszűrt biztos ismeret, hogy az élőfakészlet jelentősen megnőtt. Megjelent az igény az erdők többcélú hasznosítására, mindenekelőtt a rekreációs célú igénybevételre. Az igények kielégítésére 100%-os állami támogatást adtak központi forrásokból. Az erdőfelújítások, erdőtelepítések termőhely feltárással alapultak. Kiszélesedtek az erdészeti nemesítések, és megkezdődött ezek gyakorlatba való átültetése.

Megkezdődött a faipari üzemek korszerűsítése jelentős állami támogatással és a 70-es évektől az erdőgazdálkodásban képződött eredmény felhasználásával.

Beindult a farostlemez és forgácslap gyártás. Ehhez kidolgozták a hazai lombos fafajok felhasználására alapozott technológiát.

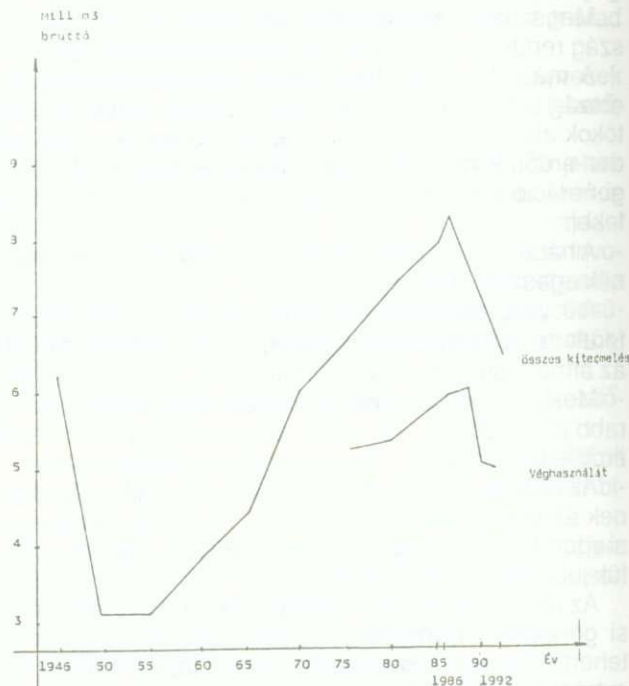
A 70-es években előtérbe került a környezet- és természetvédelem ügye. Jelentős erdőterületek kerültek valamilyen szintű védettség alá.

Fokozódnak az erdőket ért károk. Legjelentősebb ebből a főként kocsánytalan tölgyeseinket károsító tölgypusztulás. A 80-as években az erdészeti politika alapvető céljai nem változtak, célkitűzései azonban szerényebbek lettek.

Az ország teljesítőképessége csökkent, a korábbi nagy erőforrások, amelyek a felhalmozást lehetővé tették, kimerülőben voltak és a világgazdaság kedvezőtlen hatásai jelentkeztek.

Visszaesett az erdőtelepítés, de csökkent az erdeiút feltárással támogatása is és megszűnt az erdészeti gépesítés és faipari fejlesztés állami támogatása. A fejlődés mind az erdőgazdálkodásban, mind a faiparban visszaesett. A súlyosbodó helyzetet a fakitermelés növelésével lehetett pótolni

2. sz. ábra.
A fakitermelés alakulása

A fakitermelés 1986-ig folyamatosan emelkedett, majd megindult a gazdasági visszaeséssel párhuzamosan a csökkenés. A véghasználati kitermelés növekedésének dinamikája kisebb volt, mint az összes kitermelésé.

Megjelentek az erdővagyon gazdálkodás gondjai – érezni lehetett, a csökkenő jövedelmek pótlása az erdővagyon terhére történik – mint ez korábban is mindig történt.

A kitermelés növelését lehetővé tette, hogy a tűzifa felhasználás a '80 előtti stagnálás után lassú, majd gyors ütemben nőtt. Egyúttal a fakitermelések export lehetősége is ugrásszerűen növekedett. Az exportárak nagyot javítottak az ágazat eredményességén.

A 80-as évek közepén már jól érezhetőek voltak a halmozódó erdőművelési gondok, amelyek kiváltásában a gazdasági nehézségek mellett a magas vadléttség alapvető szerepet játszott.

Miért alakult ki ez a magas vadléttség?

A II. világháború után a nagyvad szinte eltűnt az országból. Azonban a fegyvertartási engedélyek kiadásának nagyon szigorú korlátozása miatt – ami mögött eleinte politikai félelem állt – a vadászok száma minimális volt, így a vadléttség rohamosan nőtt. Később már nem a politikai félelem, hanem az egyéni érdek motiválta azt, hogy a vezető elit csak kis létszámú vadászársadalom kialakítását engedte meg. A vadászterületek bérleti díja nevésségesen alacsony, évtizedeken keresztül 1 Ft/ha/év.

A harc a jó és olcsó vadászati lehetőségekért ma is nagyon éles, a megszerzett előjogokat, amelyeknek bizonyos részben már az új vezetők is birtokosai – nem szívesen adja fel senki sem.

Ugyanakkor a vadlétszám csökkentése nem csak elhatározás kérdése. A következők is befolyásolják alakulását:

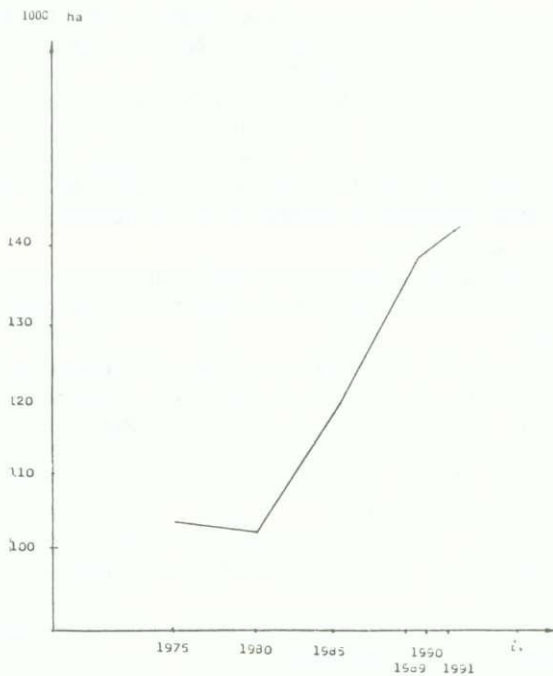
– Van-e olyan módszer, amivel egy-két év alatt felére, harmadára lehetne csökkenteni a nagyvadállományt?

– Lemondjon-e az erdő- és vadgazdaság a külföldiek részére történő eladásból származó jövedelemtől, amiből átmenetileg az erdőművelési többletköltségek egy részét finanszírozni lehet?

– Hogy lehet elérni, hogy a magas vadlétszámokban érdekelt szakszemélyzet mindent elkövessen az állomány csökkentésére?

Nem csoda hát, ha a vadlétszám csökkentés eredményeivel nem lehetünk elégedettek. Csak abban reménykedhetünk, hogy a kilövések növelésével, vadaskertek létesítésével, a vadászati bérleti díjak mai nevetéséig alacsony szintjének a nyugat-európai szint közelébe való emelésével néhány év alatt meg tudjuk szabadítani erdeinket a mai nyomasztó károk nagy részétől. Nézzük ezután az erdőművelési gondokat jelző ábrát.

3. sz. ábra.
Erdőfelújítás alá vont terület

Ez jelzi, hogy a növekvő fakitermelés kapcsán egyre nagyobb mértékben nőtt a befejezetlen erdőfelújítások területe, vagyis elhúzódik a levágott területek újraerdősítése. A növekedés dinamikája csak az utóbbi 2 évben csökken.

Fokozza a nehézségeket a 80-as évek száraz periódusa.

Az erdőművelési gondok kapcsán kell beszélnünk a nálunk működő Erdőfenntartási Alapról. Lényege, hogy a kitermelt fatömeg után fafajonként és jövedelmezőség szerint különböző összegű járadékot kell befizetni egy országosan kezelt központi alapba. Az így befolyt összegből az évente elvégzett erdősítési és állományápo-

lási munkák ellenértékéért rendeletben megszabott összegű térítést kap vissza a gazdálkodó, az erdőfelújítások által tételesen ellenőrzött rendszer szerint.

A jó állományokkal rendelkező vállalat nettó befizető, a rosszabb állományokkal rendelkező pedig nettó kivevő az alaptól.

Előnye, hogy a rossz erdőket is fel lehet jó minőségben újítani.

Hátránya, hogy elszakítja egymástól a letermelő állomány hozamát és annak felújítási költségeit. Az erdőfelújítások költsége csak országosan kerül szembeállításra a termelések hozamával. Az egyes gazdálkodó, bízva az országos alapon, nem vizsgálja, mire van fedezete. Gyenge termőhelyeken is drága, soha nem térülő erdőfelújítások történhetnek. Az erdőfelújítással kapcsolatos döntések országos előírásokban a piaci viszonyoktól szinte teljesen függetlenül születnek meg. Emiatt következhet be aztán az a helyzet, ami most állt elő.

A fakitermelés az utóbbi években rohamosan csökken, emlékezzenek a 3. sz. ábrára, így a befizetett összeg is. Azonban az erdőművelési feladatok a 3–10 évvel ezelőtti magas fakitermelési volumen miatt továbbra is magasak. Az alapon tartalékképzés nem történt. A fakitermelések eredménytartalma a nyomott árak és magas költségek miatt fajlagosan is csökkent, az erdőművelési munkák költsége pedig emelkedett.

Így ma országosan előállt az a helyzet, hogy a fakitermelés tiszta hozamából nem lehet fedezni az erdőfelújítás költségeit. Akkor sem, ha ehhez a vadászat tiszta hozamát – már ahol van – hozzáadjuk. Központi állami források e hiány fedezésére nem állnak rendelkezésre.

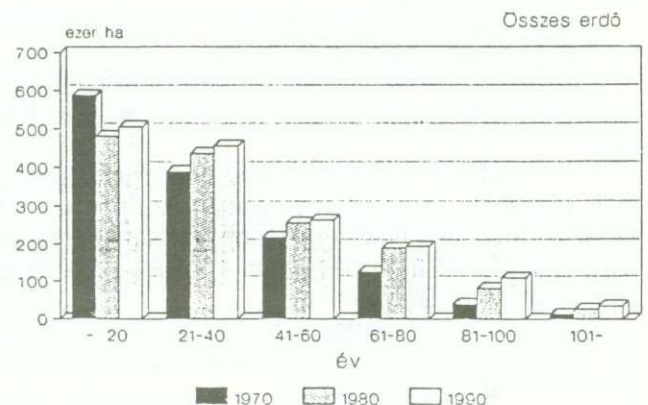
A szakmai és társadalmi kontroll ma már nem engedi meg az erdőgazdasági vállalatoknak, hogy az erdővagyon kárára további engedményeket tegyenek. Így megindult a korábbi időszakban felhalmozott erdőn kívüli vagyon felélése.

Eladásra kerülnek a közelítő, szállító gépek, fafeldolgozó üzemek, üdülők, vadászházak.

Sokat beszéltünk a nehézségekről, két ábrát szeretnék még arról bemutatni, hogy a korábbiakban jelzett gondok ellenére az erdőállomány összetétele országosan az utóbbi időkben sem alakult kedvezőtlenül.

4. sz. ábra.

Faállományal borított terület korosztályonként

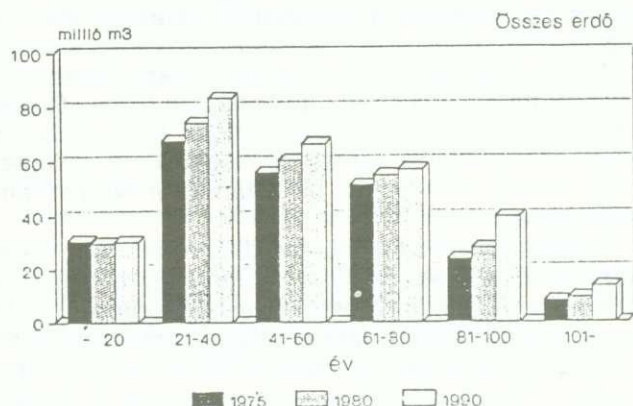

A 4. sz. ábra a faállománnyal borított terület korosztályösszetételének változását mutatja. Az ábrából látható, hogy az idősebb korosztályok mennyisége nő, bár a növekedés zöme – ez az ábrából nem derül ki – a védelmi rendeltetésű erdőkre esik.

Az élőfakészlet korosztályonkénti megoszlásáról ugyanezt lehet elmondani.

5. sz. ábra.
Élőfakészlet alakulása korosztályonként

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ma hazám a politikai és gazdasági rendszerváltás korát éli. Ez a váltás napról napra vet fel új gondokat és konfliktusokat.

Néha úgy érzem magam, mint egy 10 milliós hadsereg egyik katonája. Ez a hadsereg ment egy meghatározott irányba, ami már nem is volt pontosan meghatározva, nem is egyszerre léptek a katonák, és egyszer csak kiadatott a sokunk által várva várt vezényszó: „hátra arc”. Volt, aki hallotta, volt, aki nem. El tudják képzelni, mi történik ott a sorokban?

Lassan persze rendeződünk, de a lökdösődés, egymás lábára lépés még eltart egy darabig.

Az elmúlt 40 évben a politika és a gazdaság között szoros volt a kapcsolat. Az előbbi határozta meg az utóbbit. Ez még szükségszerűen ma is így van.

Ma a politikát alapvetően új emberek irányítják. A gazdaságban még nagyon sok helyen a korábbi időszakban érdemmel vagy érdem nélkül vezető posztra jutott emberek vannak.

Le kell váltani a vezetők egy részét, mondja a politika, mert szembeállnak az új törekvésekkel.

A politika hozzá nem értéssel, megfontolatlanul avatkozik be a gazdaságba, mondják a gazdasági élet vezetői.

Természetesen mindkét véleményre lehet példát találni. Azonban elkerülhetetlen ebben az átmeneti időszakban a politika elsődlegessége, de nem kétséges, hogy egy idő után a gazdaságban a politika szerepének a minimumra kell csökkennie.

Ezután a rövid általános kép után néhány összefoglaló gondolat az erdőgazdálkodásban kialakult, részleteiben már áttekintett helyzetről.

1. A mai helyzet nem egy szerves fejlődés eredménye, bár az elmúlt 22 év a leghosszabb viszonylag konszolidált időszak 70 év óta.

2. Addig, amíg a szocialista társadalmak – mivel rossz hatékonysággal működtek – a társadalmi erőforrásokat jelentős mértékben felélték, Magyarországon az erdőgazdálkodás terén erőforrás bővítés ment végbe, bár az utolsó 10 évben megjelentek a felélés tünetei.

3. A gazdasági visszaesés, az export papírfárak csökkenése, és a személyi jellegű ráfordítások átlagosnál nagyobb növekedési dinamikája – noha országosan továbbra is a legrosszabban fizetett terület az erdészet – miatt az erdőgazdálkodás országosan nem hoz eredményt. A helyzetet tovább rontja a kiegészítő tevékenységek (építés, gépjavítás) és sok helyen a faipari tevékenység vesztesége.

4. A magas vadlétszám akadályozza az erdők megfelelő felújítását.

5. Az összetett feladatokra létrehozott állami vállalatok veszteségeik finanszírozására elkezdtek vagyonuk felélését.

6. Az erdők mind üzemtervezettek, az üzemterveket állami pénzből, állami előírások, útmutatók alapján állami intézet készítette.

7. A mezőgazdaság jelentős területeket nem tud gazdaságosan hasznosítani, így több százezer hektár szabadul fel a mezőgazdasági művelés alól.

8. A társadalom egyre fokozottabban igényli az erdő összes szolgáltatásait. Megfogalmazódik a vélemény, hogy a fatermesztés nem lehet elsődleges célja az erdőgazdálkodásnak. A természetvédők egy része legszívesebben kitaláná az erdőből az ott gazdálkodni akaró erdész szakembert.

9. A természetvédelem iránti társadalmi igénnyel ma messze nem áll arányban az erre fordítható társadalmi erőforrás.

10. Az elmúlt 40 évben az erdésztársadalom úgy tevékenykedett, hogy igazi tulajdonosi érdekekkel nem találkozott, ütközött. Jó szakmai lelkiismerete vagy egyéni érdekei befolyásolták szakmai döntéseit. Kötelességének érezte, hogy a társadalmi érdekét maga próbálja megfogalmazni.

Jelentősek ezen a közösségen belül a jövedelemkülönbségek, attól függően, hogy hol teljesítenek szolgálatot;

- egy állami vállalatnál közép vagy felső vezetőként (itt relatíve magas a jövedelem),
- állami hivatalnokként, kutatóként, oktatóként vagy alacsonyabb beosztású vállalati dolgozóként.

Miután nem volt érdemi tulajdonos, kimondva-kimondatlanul sokakban él a vélemény: előbbieik maguknak hasítottak jogtalanul nagy szeletet a közös tortából.

11. Az erdészeti közgondolkodás alapvetően az államerdészeti gondolkodást jelenti. Az ágazati politika döntő hányadában államerdészeti politika.

12. A lakosság elvesztette korábbi kapcsolatát az erdővel, minimálisak a vele kapcsolatos ismeretek, szélsőségesek a vélemények:

- egyesek szemében a gyors jövedelemszerzés lehetőségé,

– sokak szemében mindenkitől és mindentől megvendő természeti érték.

Melyek az előbbieken vázolt helyzetben a magyar erdészet elé tűzendő célok:

1. Jelentősen növelni az ország erdősültségét.
2. Megőrizni, növelni és hasznosítani az erdők fatermőképességét, tudva, hogy a faanyag felhasználása – szemben a műanyaggal, fémekkel, ásványi tüzelőanyagokkal – fenntartja, vagy javítja a légkör széndioxid egyensúlyát és ezért környezetvédő.
3. Bővíteni az erdők által nyújtott védelmi és üdülési lehetőségeket.
4. A nehéz gazdasági helyzetben is megőrizni az erdővagyonot.

E céljaink eléréséhez egyértelművé kell tennünk a társadalom és a politikusok számára, hogy

a/ a szakszerű erdőgazdálkodás egyúttal kielégíti az erdővel szemben támasztható, a természetvédelmi és üdülési igények döntő hányadát,

b/ a rossz termőhelyeken álló erdőket csak az erdőgazdálkodáson kívüli források bevonásával lehet fenntartani – különösen a magas vadlétszám mellett,

c/ a társadalom által intenzíven használt erdőket csak jelentős közpénzek felhasználásával lehet e célnak megfelelően kezelni.

Nekünk, erdészeknek pedig keresnünk kell azokat a módszereket, amelyekkel a fent megfogalmazott célok a lehető legkisebb ráfordítással érhetők el.

Kemény viták tüzeiben lassan kialakulnak azok a főbb vonalak, amelyek a változásokat meghatározzák.

1. Új erdőtörvényt, vadászati és természetvédelmi törvényt kell rövid időn belül alkotni.

2. A termelőszövetkezeti erdőkben (a mostani erdőterület 30%-án) a tulajdon nevesítése lassan megtörténik. Ezek magánerdőkké válnak, de döntő hányadukban közös kezelésben maradnak.

3. A kárpótlási törvény alapján az állami erdők néhány százaléka szintén magántulajdonba kerül, de ezeknél is megmarad a közös kezelés.

4. Az Erdőfenntartási Alap mai rendszere megszűnik. Az egyes tulajdonosok maguk lesznek kötelesek saját alapot képezni. Emellett a fafelhasználás után és egyéb forrásokból egy központi alap is létrehozásra kerül, de lényegesen kisebb feladattal, mint a korábbi.

5. Az állami erdőgazdasági vállalatok vagyonának jelentős része privatizálásra kerül (az erdő nem).

Privatizálandók: közelítő, szállító gépek, gépjavitó üzemek, faipari üzemek. Utóbbiaknál jelentősek a viták. Magam is azon a véleményen vagyok, hogy egyes jól működő üzemek eredményétől nem szabad megfosztani a térség erdeit.

6. Az állami erdőgazdálkodásban foglalkoztatott alkalmazotti létszám nagymértékben csökken.

7. Az állami erdők döntő hányada az állam tulajdonában marad, valószínűleg az osztrák államerdészeti gazdálkodáshoz hasonló rendszerben.

Nagy veszélyt jelent itt a bürokratikus múlt, amiből a mai rendszer kifejlődött és az a jelen, hogy nem lesznek ennek az államerdészethez ellenpéldái, mint önkönnél a jelentős magánbirtokok. Mi nem fogjuk tudni elvégezni azt a vizsgálatot, amely alapján 1982. táján önök megállapították, hogy az osztrák államerdészet gazdálkodása nem rosszabb, mint a nagy magánbirtokoké.

A szervezet valószínű felépítése:

Központ – a tulajdonosi feladatok ellátására, stratégiai döntésekre, a költségvetéssel való kapcsolatra, a természeti és egyéb különbségek kiegyenlítésére.

Erdőigazgatóságok – számviteli és egyéb nyilvántartási rendszerek működtetése, szolgáltatások nyújtása a gondnokságoknak, piaci összehangolás. Átmeneti időszakban a privatizáció végrehajtása.

Erdőgondnokság: nagy önállósággal gazdálkodó egység, értékesítési, szerződéskötési jogokkal korlátozott pénzgazdálkodási jogosítványokkal. Fejlesztési kérdésekben javaslattevői joggal.

Az átalakítás fokozatosan kerül végrehajtásra. Az erdőgondnokságok az egyes vállalatoknál már ma is jelentős önállósággal rendelkeznek. A vállalati központok leépítése az egyre romló gazdasági helyzetben gyorsan halad előre, noha az átszervezés még nem indult meg.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Köszönöm, hogy meghallgattak és kérem önöket, hogy az elkövetkező napok során mondják el véleményüket, észrevételeiket az elhangzottakkal kapcsolatban. Minden magyar kollégám nevében köszönöm, hogy együtt lehetünk önökkel ebben a gyönyörű kisvárosban, ezen a csodálatos, nekünk, magyaroknak is otthonos vidéken.

CSEMETE KÍNÁLATUNKBÓL...

	Kor	méret (cm)	ár (Ft/db)
lucfenyő	2/0	10-20	2,0
lucfenyő	3/0	15-25	3,0
lucfenyő	3/0	25-40	4,0
lucfenyő	2/1	20-30	5,0
ezüstfenyő	2/0	8-15	6,0
ezüstfenyő	2/0	15-25	10,0
ezüstfenyő	2/2	25-40	15,0
jegenyefenyő	2/0	8-15	3,0
jegenyefenyő	1/2	15-25	6,0
jegenyefenyő	2/2	20-35	10,0
kolorádó			
jegenye	2/0	10-20	6,0
óriás jegenye	2/0	15-20	6,0
vörösfenyő	1/0	10-20	2,0
vörösfenyő	1/1	20-40	5,5
hegyi juhar	1/0	40-60	2,0
éger	1/0	30-50	2,0
fekete dió	2/0	50-100	8,0

Cím:

Faiskola

3994 Kishuta, Kemencepatak 1.

Telefon: Pálháza 81.

(Este, reggel 6-7 óra között.)